

J. J. J. J.
02.03.2020

URZĄD GMINY SANTOK	
WPŁYNEŁO	
PODPIS	<i>Popławce</i>
DNIA	2020-02-27
1496/2020	
<i>RA</i>	
2020-02-27	

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Santok za 2019 rok

I. Wstęp

Narkomania to powszechnie znane uzależnienie od **narkotyków**, czyli substancji, które mają wpływ na czynności mózgu. **Narkomania** charakteryzuje się tak zwanym głodem narkotycznym, czyli fizycznym cierpieniem spowodowanym odstawieniem substancji, który prowadzi do zdobycia **narkotyku** za wszelką cenę.

Narkomania i jej fazy :

Wśród naukowców utarło się przekonanie, iż uzależnienie od **narkotyków** można podzielić na kilka faz:

Faza inicjacji - to pierwszy etap, dotyczący osób, które minimum raz sięgnęły po narkotyki;

Etap eksperymentalny - to faza, w której osoba próbuje różnych rodzajów substancji psychoaktywnych. Może to być ostatni etap przygody z narkotykami - dla osób, które po spróbowaniu dochodzą do wniosku, że nie chcą kontynuować odurzania, zaspokoili ciekawość i nie znajdują w stanie odurzenia żadnej satysfakcji;

Etap zażywania - to faza odurzania się, w wyniku czego dochodzi dość często do szkód w kwestii zdrowotnej, zawodowej, materialnej i społecznej. Na tym etapie rośnie poziom tolerancji na substancje psychoaktywne, z czym wiąże się zwiększanie dawek narkotyku;

Faza uzależnienia - to etap, w którym uzależniony nie potrafi już odmówić kolejnej dawki; typowym zachowaniem na tym etapie jest tak zwany głód narkotykowy, stany lękowe i depresyjne, nerwowość.

Narkomania – przyczyny

Jakie są powody sięgnięcia po **narkotyki**? Najczęściej **przyczyny** są ściśle związane ze środowiskiem, w którym przebywa uzależniony.

Niektóre **przyczyny** to:

1. próba zaimponowania znajomym,
2. chęć naśladowania towarzystwa,
3. chęć poznania nowych bodźców,
4. próba ucieczki od problemów,
5. problemy emocjonalne,
6. niska samoocena,

7. nuda, brak pomysłu na spędzanie wolnego czasu.

Narkomania i jej objawy

Objawy narkomanii mogą uwidaczniać się na tle psychicznym, ale i fizycznym, i są zależne od fazy uzależnienia. W fazie eksperymentowania do głównych **objawów** należą zmiany w wyglądzie i zachowaniu: przekrwione białka oczu i rozszerzone źrenice, nadpobudliwość przeplatana sennością i **apatia**, specyficzny zapach jamy ustnej i chroniczny katar. W kolejnej fazie wyżej wymienione **objawy** ulegają pogłębieniu, dodatkowo uzależniony zamyka się w sobie, staje się agresywny. W ostatniej zaś fazie pojawiają się tak zwane **paranoje narkotyczne** – uzależniony traci pewność siebie i poczucie własnej wartości, kłamie, często dochodzi do nagłych wybuchów agresji, które mogą prowadzić do kłopotów z prawem.

Leczenie narkomanii

Leczenie uzależnienia od **narkotyków** to trudny, żmudny i długi proces, w pełni zależny od zaangażowania uzależnionego, który chce wyjść z nałogu. Pierwszym etapem jest detoksykacja. Jej celem jest wydalenie z organizmu wszystkich środków psychoaktywnych. Następnie uzależniony odbywa terapię, najczęściej w ośrodku zamkniętym, pod czujnym okiem lekarzy i psychoterapeutów. Popularna jest teza, że osobę uzależnioną należy całkowicie odciąć od środowiska, w którym przebywał do tej pory – tylko ten zabieg pozwoli choremu w pełni skończyć z nałogiem. Kolejnym etapem leczenia jest ponowna socjalizacja i wejście do społeczeństwa, ściśle związane z prowadzeniem normalnego życia bez **narkotyków**.

Skutki uzależnienia od narkotyków

Efekty zażywania substancji psychoaktywnych są bardzo groźne, nie tylko dla zdrowia fizycznego, ale również psychicznego. Głównym zagrożeniem są wszelkie i bardzo powszechne wśród osób uzależnionych zaburzenia akcji serca czy choroby układu oddechowego – te najczęściej są skutkiem długoletniego zażywania **heroiny**. Kolejną przypadłością, dość częstą wśród heroinistów, są zaburzenia perystaltyki jelit oraz **zatrzymanie moczu**.

Wiele substancji narkotycznych wywołuje zaburzenia odporności, osłabienie apetytu i nagły spadek masy ciała. Wśród kobiet-narkomanek dochodzi do zaburzeń miesiączkowania,

obniżenia płodności i spadku libido. Co więcej, szczególnie u osób uzależnionych od narkotyków wziewnych, występuje przewlekły kaszel, katar i krwawienie z nosa.

Nie można zapominać też o groźnych chorobach, bardzo często występujących wśród uzależnionych od substancji przyjmowanych dożylnie – ryzyko zakażenia wirusem HIV czy WZW typu C. Niezachowanie podstawowych zasad higieny może doprowadzić do zakażenia w okolicach wkłucia, bakterie mogą wnikać bezpośrednio do krwiobiegu, wywołując sepsę.

Podstawą prawną do podejmowania przez gminę działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485) Działania te ujęte są w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii”, zwanym dalej Programem. Program dostosowany jest do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby osobowe, instytucjonalne i finansowe

Aktem prawnym, na podstawie, którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym jest gminny program przeciwdziałania narkomanii.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 2485), z której między innymi wynika, że przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej, a szczególności poprzez działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 r. został uchwalony Uchwałą Rady Gminy Santok z dnia 28 grudnia 2018 r.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie były środki pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Na realizację Programu zaplanowano **kwotę 30.000 PLN**, **po zmianach planowano kwotę 10.000 PLN**, **wykonano 9.505,60 PLN tj. 95,06 %**.

Program ten był spójny z Gminnym Programem ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. DIAGNOZA

Istnieje poważna trudność w zebraniu danych statystycznych dotyczących problemu uzależnienia od narkotyków. Zdajemy sobie sprawę, że zgromadzone informacje nie oddają w pełni obrazu występującego na naszym terenie zjawiska narkomanii, ponieważ wspólną cechą charakterystyczną tych zdarzeń jest trudność w ich ujawnianiu.

Na terenie Gminy Santok nie funkcjonuje żadna wyspecjalizowana placówka leczenia, której zadaniem było by pomaganie w jakiegokolwiek formie osobom używającym, nadużywającym czy też eksperymentującym ze środkami psychoaktywnymi. Punkt Konsultacyjny funkcjonująca przy Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest przygotowany do udzielenia informacji na temat korzystania ze specjalistycznych porad w Gorzowie Wlkp.

W 2019 r. na terenie Gminy Santok odnotowano dwa przypadki osób uzależnionych od narkotyków, którymi zajmowała się Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Rodzice samodzielnie zgłosili się do GKRPA i poinformowali o problemach swoich dorosłych dzieci.

W lutym 2019 r. otrzymaliśmy Raport z przeprowadzonej na terenie Gminy Santok Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych.

Wnioski z raportu na temat narkotyków:

Badanie rozpoczęto od pytania niezagrażającego, tj. niebudzącego oporu oraz motywującego do wyrażenia swojego rzeczywistego stanowiska. Dotyczy ono osób zażywających narkotyki i dopalacze w najbliższym środowisku. Poniższy wykres prezentuje otrzymane wyniki.

Łącznie 12% respondentów zna co najmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne: narkotyki lub dopalacze. 88% badanych twierdzi, że nie ma w swoim otoczeniu osób przyjmujących substancje odurzające. Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazła się marihuana i haszysz – 10% respondentów zna osoby, które przyjmują te substancje. Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż w społeczeństwie istnieje szeroko rozpowszechnione przekonanie o nikłej szkodliwości marihuany (najczęściej przyjmuje się ją poprzez palenie suszu). 5% badanych przyznało, że są to dopalacze, a 4% wskazało na amfetaminę. 78% przyznało, że nie słyszało w ogóle o osobach w ich najbliższym otoczeniu, które przyjmowałyby substancje odurzające. 100% respondentów nie wie, gdzie może nabyć substancje psychoaktywne takie, jak narkotyki czy dopalacze.

W polskim społeczeństwie oprócz narkotyków i dopalaczy poważnym problemem są również leki dostępne w aptekach. Niektóre z nich np. pseudoefedryna wywierają wpływ na układ nerwowy i mogą być stosowane niezgodnie z przeznaczeniem w celu wywołania efektów odurzających. Wiele osób może być także uzależnionych od powszechnie dostępnych leków przeciwbólowych. Co więcej: Sprzedaż leków w Polsce od kilkunastu lat rośnie. Jak podaje Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, nasz kraj jest szóstym co do wielkości rynkiem zbytu leków w Europie. Pod względem liczby opakowań przypadających na jednego mieszkańca zajmujemy drugie miejsce – za Francją.

III. GŁÓWNE CELE PROGRAMU

Głównym celem Programu było kształtowanie postaw prozdrowotnych oraz zapobieganie zjawiskom uzależnień, a w szczególności:

- Zapobieganie powstawaniu problemów związanych z uzależnieniem od narkotyków.
- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, ich rodzin i osób zagrożonych uzależnieniem.
- Zapewnienie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy narkomanii.
- Organizowanie akcji profilaktycznych i turniejów sportowych jako alternatywy przeciwko narkomanii.

IV. REALIZACJA ZADAŃ:

Działania realizowane w 2019 r. w ramach programu, były działaniami profilaktyki uniwersalnej adresowanymi do grupy niskiego ryzyka. Profilaktyka ta ma dwa podstawowe cele, promocje zdrowego stylu życia, a przez to zmniejszenie zachowań ryzykownych. W szkołach na terenie gminy realizowane są szkolne programy profilaktyczne stworzone i modyfikowane według potrzeb każdej ze szkół. Elementem tych programów są zagadnienia związane z narkotykami i wszelkiego rodzaju używkami. W każdej ze szkół zatrudnieni pedagodzy. Służą oni pomocą nauczycielom w realizacji w/w. programów a także podejmują samodzielne działania adresowane do uczniów. W ciągu roku szkolnego w każdej ze szkół na

spotkania z rodzicami zapraszani są przedstawiciele policji. W swojej prezentacji na temat zagrożeń i odpowiedzialności, również karnej, odnoszą się do kwestii narkotyków. Corocznie organizowane są również podobne spotkania dla uczniów szkół. Na przełomie roku 2019 / 2020 Pracownik Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii w Gorzowie Wlkp., specjalista terapii uzależnień przeprowadził w szkołach podstawowych dla uczniów klas IV - VIII warsztaty profilaktyczne pn. „STOP UZALEŻNIENIOM ‘.

Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizując Program Przeciwdziałania Narkomanii podejmował następujące działania :

- umożliwiano korzystania z porad psychologa pracującego w Punkcie Konsultacyjnym oraz korzystania z pośrednictwa prawnego,
- współfinansowano działania profilaktyczne w przedszkolach i szkołach (: „Stop Dopalaczom !”: zawody sportowe),
- współorganizowano dla uczniów i ich rodziców pogadanki profilaktyczne na temat uzależnień (pracownicy Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej nr 1 w Gorzowie Wlkp. oraz funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji),
- uczniowie aktywnie uczestniczyli w Ogólnopolskich Kampaniach Profilaktycznych „Zachowaj Trzeźwy Umysł” i „ Narkotyki, to mnie nie kręci?”, Dopalacze – powiedz stop.”. Zakupione materiały profilaktyczne wykorzystane zostały przez pedagogów szkolnych w czasie w/w akcji zorganizowanych dla uczniów i rodziców,
- współfinansowano turnieje sportowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych „Sport i Zabawa : TAK, Alkohol i Narkotyki : NIE” (m.in. zakup nagród dla uczestników i sprzętu sportowego ,

Promowano zdrowy styl życia wolny od narkotyków i innych używek oraz różne formy aktywnego spędzania wolnego czasu. W ramach kampanii profilaktycznych organizowano w szkołach imprezy sportowe, rekreacyjne dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Współrealizatorami Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii były :

- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komenda Miejska Policji w Gorzowie Wlkp.,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 1 w Gorzowie Wlkp.
- Gminny Ośrodek Kultury,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,

- szkoły podstawowe działające na terenie gminy Santok.

Za współpracę i pomoc w realizacji Programu Przeciwdziałania Narkomanii Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku składa podziękowanie radnym Rady Gminy, Sołtysom i pracownikom gminnych jednostek organizacyjnym.

Załącznik ważniejszych zakupów :

- materiały profilaktyczne „Narkotyki ? To mnie nie kręci”, „Stop Dopalaczom”,
- artykuły sportowe na turnieje (Santok, Lipki wielkie, Wawrów) i Gminne Igrzyska Sportowe Sołectw,
- spektakle profilaktyczno - teatralne w szkołach podstawowych : kl. I – IV „Wszystkiemu co złe, mówimy nie !”, kl. V – VIII „ABC MOCARZA”.

PEŁNOMOCNIK
WÓJTA GMINY SANTOK
ds. Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
Mariusz Spiewanek
mgr Mariusz Spiewanek